

Kokkolan kaupunki
Kaupunkiluvitus
PL 43, 67101 Kokkola

5.3.2026

Asia

Poikkeamislupa K.H. Renlundin museon kokoelmakeskus Pohjoisväylä 518 (272–401–8–2)

LAUSUNTO

Lähtötiedot

K.H. Renlundin museo lausuu poikkeamislupa-asiasta Museoviraston ja alueellisten vastuumuseoiden keskinäisen työnjaon perusteella. Kyseessä on museon omaan käyttöön suunniteltu kohde ja museo on ollut mukana hankkeen eri suunnitteluvaiheissa. Esteellisyyttä ei tässä tapauksessa synny koska kyse ei ole edun tuovasta ratkaisusta, vaan lausunnon antamisessa on kyse asian-tuntijaselvityksen toimittamisesta asian ratkaisemista varten.

Poikkeukset

Kokkolan suurteollisuusalueen osayleiskaavassa (1995) kohde on merkitty Puolustusvoimien alueeksi. Alueella ei ole voimassa olevaa asemakaavaa.

Kulttuurihistorialliset arvot

Hanke sijoittuu alueelle, joka on ollut aikaisemmin osa laajempaa Puolustusvoimien varikkotoimintaa. Alueen ensimmäiset rakennukset ovat valmistuneet vuonna 1932 toimintansa aloittaneelle Kokkolan sotilaspiirille.

Poikkeamisluvan käsittämä hankekokonaisuus muodostuu vanhan lataamo- ja ammusvarastorakennuksen nro 504 muutostyöstä ja siihen kiinteästi liittyvästä uudislaajennuksesta. Lähiympäristössä on useita muita vanhoja aikaisemmin Puolustusvoimien omistuksessa olleita rakennuksia.

Varasto nro 504 on valmistunut 1930-luvun aikana ja on tiettävästi vanhin alueella säilynyt rakennus. Funkkistyyllisessä rakennuksessa on useita omaleimaisia piirteitä. Pitkillä sivuilla on korkeat, tällä hetkellä peitetyt ikkuna-aukkojen rivistöt. Lippa lastauslaiturin päällä ja siihen liittyvä piippu sekä toisen päädyn pyöreä nostoaukkoa suojaava lippa nostokoukkuineen kertovat myös rakennuksen aikaisemmasta käyttöhistoriasta.

Puurakenteinen upseerikerho nro 506 sijoittuu länsipuolelle uudisosaa ja on lähin tähän kokonaisuuteen kuuluva muu vanhaan varikkoalueeseen kuulunut rakennus.

Suunnittelu

Hakija on esittänyt erityisiä syitä poikkeamislualle. Museon näkemyksen mukaan nyt esitetyt syyt ovat vahvat ja tukevat kulttuuriympäristön suojelemisesta asetettuja tavoitteita sekä varsinaisen rakentamiskohteen, että koko alueen kannalta. Asevarikon alueen säilymistä tulee tarkastella laajemmassa kokonaisuudessa ja tämän hankkeen toteutuminen on ensiarvoisen tärkeää juuri näihin syihin perustuen.

Vanhan saneerattavan osan (rakennus nro 504) suunnittelussa on huomioitu alkuperäisen ulkoarkkitehtuurin säilyminen ja uudistusosa on sovitettu ympäristöönsä, kuitenkin siten että uusi luo ajallista kerroksellisuutta ja on erotettavissa vanhasta. Vanhan osan piipun, lastauslaiturin lipan ja aukotuksen säilyttäminen kertovat aikaisemmasta käyttöhistoriasta, vaikka niiden käyttöfunktioille ei välttämättä löydy uutta käyttöä. Vanhaa ulkoarkkitehtuuria edustava länsipään konsoli säilytetään sisätiloissa muistumana aikaisemmasta toiminnasta ja myös se on tärkeä ajallinen kerrostuma. Rakennuksen (nro 504) sisäosissa on ollut ajan kuluessa useita eri toimintoja ja muutoksia on tehty kulloistenkin tarpeiden mukaisesti. Nykyisen suunnitelman mukaan pääkerrosjako säilyy, kuten myös pääkulutiet portaikkoineen. Uudisosa on sovitettu vanhaan kerrosjakoon. Näiltä osin kokonaisuus tukee kulttuurihistoriallisten arvojen säilymistä.

Lausunnon yhteenveto

K.H. Renlundin museon lausunto on puoltava. Hanke tukee vahvasti kulttuuriympäristön suojelulle asetettuja tavoitteita. Suunnittelussa on huomioitu alueen sekä rakennusten historiallinen kerroksellisuus ja säilytetty keskeiset osat hankkeessa kunnostettavan rakennuksen alkuperäistä arkkitehtuuria.

Pirkko Järvelä
vs. museopalvelujohtaja

Jouni Mustonen
kulttuuriympäristöamanuessi

Tiedoksi Museovirasto
 Lupa- ja valvontavirasto

Keski-Pohjanmaan alueellinen vastuumuseo
Mellersta Österbottens regionala ansvarsmuseum